

Zpravodaj KDS

16. - 22. února

Ročník I - číslo 6

K třetímu odboji

Projev poslance F. Michálka ve FS

Kolegyně, kolegové, vážení hosté!
Máme dnes projednat předložený iniciativní návrh skupiny poslanců FS, kterým se mění a doplňuje zákon č. 119/1990 Sb. o soudní rehabilitaci ze dne 23. 4. 1990, především však uznání "třetího odboje" v článku 1 § 1, 2. odst. 1. návrhu, tisk 299. Týká se našich občanů, postižených represemi komunistického režimu od 25. 2. 1948, na Slovensku již od roku 1947, do 1. 1. 1990. Účelem zákona je zrušit odsuzující soudní rozhodnutí za činy, které jsou v rozporu s principy demokratické společnosti, respektující občanská a politická práva a svobody zaručené ústavou a vyjádřené v mezinárodních právních normách, které bývaly režim označoval za trestné. Tento zákon má zabezpečit odsouzeným osobám společenskou rehabilitaci, přiměřeně hmotné odškodnění a umožnit ze zjištěných nezákonností vyvozit důsledků proti osobám, které platné zákony vědomě nebo hrubě porušovaly. Zločiny proti lidskosti by měly být prohlášeny za nepromlčitelné.

Při projednávání tohoto návrhu ve výborech pro životní prostředí byl vznesen dotaz, co se skrývá pod pojmem třetí odboj a čím je třetí odboj charakterizován. Několikrát v tomto zákonodárném shromáždění jsme se dotkli této citlivé otázky. Nebylo vše ještě řečeno a patřičně vysvětleno. Dosud byla zveřejněna nepatrná část toho, co se vše v minulosti odehrálo z hlediska zážitků určité skupiny politických vězňů. Věřím, že budeme mít čas a prostor, abychom vydali osobní svědectví padesátých let.

Dámy a pánové, dovolte mně, abych stručně shrnul z historického pohledu tyto skutečnosti. První národní odboj v letech 1914-1918 trval čtyři roky. Byl reprezentován představiteli v exilu, vojenskou silou legií a měl podporu bojujících velmocí a jejich vlád. Těžiště působnosti bylo v zahraničí, směřovalo k vytvoření samostatného mnohonárodního státu. Odpor obyvatelstva byl minimální, oběťmi byli především bojující legionáři. Druhý odboj v letech 1939-1945 trval šest let a vyznačoval se stejnými charakteristikami jako první odboj. Byl reprezentován exilovou vládou uznanou nakonec velmocemi, měl vlastní armády v zahraničí a podporu bojujících velmocí. Vnitřní odboj byl relativně slabý, kromě poslední fáze války, zejména na Slovensku. Oběťmi byli vojáci na vnějších frontách a civilní obyva-

telstvo, vystavené teroru. První a druhý odboj, uznány de iure vládami Československa, byl odbojem proti cizím vládám, proti cizí moci, vnučené a vykonávané nad občany státu. Výsledkem prvního odboje byl samostatný stát z vůle velmocí, výsledkem druhého odboje osvobození Československa jako důsledek vojenské porážky nacistického Německa.

Třetí národní odboj trval 42 let. Nebyl reprezentován vládou v exilu, neměl vlastní bojující armády ani podporu bojujících velmocí. Odehrával se v době relativního světového míru a byl odbojem veskrze národním a lidovým. Tento odboj vedlo osamocené, neozbrojené, bezbranné obyvatelstvo proti komunistické vládě vlastní země. Podpora zahraniční byla minimální a omezovala se převážně na podporu morální. Děla třetího národního odboje zahrnuje téměř celou lidskou generaci děti morálně a intelektuálně cenných a odhodlaných převzít odkaz nezadatelného práva na svobodu, čest a důstojnost člověka. Pokračovali v tom, o co jsme se pokoušeli my v padesátých letech. Aktivní i pasivní odpor obyvatelstva byl účinný, národy a národnosti tohoto státu se dokázaly ubránit mravnímu a národnímu zničení. Počáteční odpor, vedený i se zbraní v ruce, postupně ochaboval a postupně byl téměř zničen. Těžiště se přesunulo do morálního a intelektuálního vzdoru. Cenné je to, že občan pracující v odboji bránil svůj osobní postoj a svoji lidskou důstojnost, hájil je sám, bez podpory druhých, bez viditelné hranice času, kdy jeho boj skončí. Vláda, která by si nevážila odvahy, statečnosti, cti a obětí občanů státu, by pro ně nemohla být žádoucí. V uznání třetího odboje de iure, v uznání práva člověka na odpor proti zlu a násilí, který je jeho kategorickou mravní povinností, je jeho význam. Toto právo by mělo být vzato v úvahu při formulaci filozofie nové ústavy. Otázka mravní odpovědnosti a povinnosti odporovat zlu ve všech jeho podobách i proti zákonům státu je zásadním problémem vůle obyvatelstva být národem a státem. Neuznat třetí odboj de iure znamená neuznat nezadatelná práva občanů státu postavit se na odpor proti svému zničení. Znamenalo by to rehabilitaci politických zločinců, jejich zákonnou oprávněnost a bezprávnost lidí. Nežádáme soucit, žádáme spravedlnost opírající se o právní stát, jeho budování na principech pravdy a křesťanské morálky.

Jak založit místní organizaci v okresním městě

Jak je možné založit MO KDS v okresním městě?

1) Podle příloženého vzoru vyrobíte návrh letáku.

2) Tento návrh necháte vytisknout v místní tiskárně v takovém množství, aby se náš propagační leták mohl dostat do každé domácnosti. (Počet adres by Vám měli říci na místní poště.)

3) Prostřednictvím místní pošty necháte leták rozeslat do všech domácností. (Distribuce 1 letáku stojí 10 hal.)

4) Všem, kteří odpoví, zašlete naše propagační materiály a pozvánku na setkání s nimi.

5) Pro toto setkání pronajmete sál. Nesmí být příliš velký, aby byl slušný osobní kontakt.

6) V sále musí být dostatek našich propagačních materiálů i přihlášek.

7) Na tomto setkání zajistíte účast i některého našeho poslance z ČNR nebo FS, aby byl program zajímavý.

8) Program připravíte tak, aby nebyl příliš rozvláčný a zdlouhavý.

9) Během programu vysvětlíte smysl naší činnosti. Záleží jen na Vás, jestli se Vám podaří lidi pro naši stranu získat.

Tuto metodu můžete samozřejmě použít nejen v okresních městech. Menší obce je třeba si vyloupat. Vhodné jsou takové, kde KDU

dosáhla v červnových volbách slušného výsledku a kde byla ČSL v listopadových volbách neúspěšná.

Pokud si nedokážete návrh letáku připravit sami, pomůžeme Vám.

Pokud si s něčím nebudete vědět rady, poradíme Vám.

Tomáš Svoboda
ústřední tajemník KDS

Stanovisko MUDr. Jiřího Bužgy

k článku pana Ondřeje Turka ve Zpravodaji KDS číslo 4, ročník I. "Pozadí olomoucké schůzky"

Nejdříve mě článěk pobavil, pak rozesmál, pak rozčílil, až mě začal bolet žlučník. Vzal jsem si lék a začal číst Haškova Dobrého vojáka Švejka... Nepomohlo to. Znovu jsem se k tomu vrátil. Pak o tom mluvím s lidmi, různými. Cizími i domácími. O lidské zasloupenosti, krátkozrakosti, možná také (promiňte!) blbosti. Jeden můj, dnes již zemřelý, přítel, co dostal 18 let Jáchymova a 5 a 1/2 si poctivě odseděl "na tvrdo", mně vždy říkal: "Jirko, za blbost se má dávat automaticky pět let...!". Byl mně vzorem člověka, který v každé životní situaci viděl světlo na konci tunelu. Byl profesionální optimista. Jinak by nepřežil. Také my musíme přežít: zlou vůli a zvlůli, nenávisť a malost. Také šosáctví a maloměstské uvažování. Zkrátka vše, co z nás dělá malé lidi. Ti pak tvoří malý národ a malý stát. Ne, z drůb a polopravd nelze stvořit poctivou úvahu.

Nechci rozebírat onen článek (o němž nepochybuji, že byl psán na "objednávku" a o němž jsem vnitřně téměř přesvědčen, že jej nepsal pan Ondřej Turek), ale některé zásadní

postuláty vyslovit musím.

1) Pozadí olomoucké schůzky, tedy "pozadí" v uvozovkách, prostě neexistuje. Pokud se tím nemíní několik osobních a telefonických kontaktů několika přátel a lidí, kterým skutečně jde o něco, v tomto případě o KIDS a neváhají za myšlenkou jet v sobotu přes půl republiky...

2) A další věc: tentokrát, proč to obcházet, je to v podtextu onoho článku, jdeme "in medias res". Chci ujistit i tak "cimprlich" osobnosti politického spektra KDS, jako je paní RNDr. Svobodová z Brna či paní poslankyně Kaplanová z Prahy, že se nesešla žádná protibendovská opozice... Nikdo nikoho nikam nechce svrhávat. To jen někteří lidé slyší "trávu růst". A nebo je to pocit, že něco není v pořádku? Nebo tajný, pečlivě skrývaný pocit, že existují po listopadovém převratu a v "nové demokracii" i takové poměry, že není možno některé věci buďto raději nevysslovovat anebo jiné, než tak šeptem, mezi čtyřma očima dvou přátel? Pokud to někomu připomíná nedávno minulé časy, kabinetní politiky či tajně

(pokračování na 4. straně)

Z PARLAMENTU

Marek Benda

Přestože plénum FS zasedalo v týdnu jen několik hodin a bylo za to od veřejných sdělovacích prostředků řádně zkritizováno, podařilo se našim poslancům a celé pravici dobýt značného vítězství. V ústavně právních výborech FS protahovali současně i bývalí komunisté projednávání jakékoliv změny v návrhu zákona o mimosoudních rehabilitacích (a tento návrh tedy nebyl ústavně právními výbory projednán a nemohl být na plénu předložen). Vláda pak navrhla změnu programu jednání a požadovala, aby byl nejprve projednáván transformační zákon a potom teprve mimosoudní rehabilitace. Přestože tři nejsilnější kluby ve FS - OF, VFN a KSC -, které mají dohromady více než dvě třetiny poslanců FS, tento návrh vlády ústy svých předsedů podpořily a proti změně programu se postavily jen "menší" kluby - KDU, KDHI, HSD-SMS, Egvýtětelé - hlasování dopadlo ke značnému

překvapení vlády i představitelů OF a VFN v neprospěch vlády. Značnou roli zde asi sehrálo i vystoupení premiéra Calfy, které vyznělo tak, že jakmile bude schválen transformační zákon, vládu zákon o mimosoudních rehabilitacích nezajímá, a bude-li přijata nějaká podstatnější změna, pak ho vláda vezme zpět. Mnohokrát bývá zdůrazňováno, že jde o krizi parlamentu. Domnívám se, že tomu tak není, že pořad jednání je věcí parlamentu a že běží o roztržku mezi parlamentem a vládou. Je to znamení pro vládu, že její pozice není zdaleka suverénní (jak se dotud chovala) a že bude muset brát velmi vážně pravcová uskupení ve FS. V opačném případě by se totiž mohlo stát (jako už se stalo u tohoto hlasování o změně programu), že společně s liberálním klubem OF budou pro vládu hlasovat pouze komunisté.

V průběhu projednávání se postupně ukazuje, že zákon o mimosoudních rehabilitacích ve znění pozměňovacích návrhů poslanců není jenom morálním aktem a rozloučením se se zločiny komunismu, ale že i ekonomicky znamená - jak se vyjádřil jeden poslanec OF - "konec bolševismu v Čechách". Podle některých odhadů

se jedná až o desítky procent všeho státního majetku. Ve většině tohoto majetku mají rozhodovací pravomoci bývalé nomenklaturní kádry KSC a pokud se bude postupně privatizovat kupónovou metodou a roztržiti se mezi desítky a stovky vlastníků, bude neobyčejně obtížné tyto nomenklaturní kádry vypudit. Pokud ovšem věc bude vrácena jednomu nebo několika málo původním vlastníkům či jejich dědicům, ti už si jistě udělají ve vedoucích funkcích pořádek. I z tohoto hlediska by zákon byl nesmírně potřebný pro boj s komunistickými mafiami, které se po vytlačení ze státní moci snaží převzít moc ekonomickou.

Ted se zdá, že vláda bude ochotna přistoupit na určitý kompromis (buď do tohoto zákona nebo do zákona o transformaci zařadit navrácení věcí zabavených podle znárodnovacích zákonů z roku 1948), a že tento kompromis bude pro naše poslance akceptovatelný.

V CNR bylo na pořadu jednání o zprávě o plnění vládního prohlášení, kterou přednesl premiér Petr Pithart. Z jednotlivých ministerstev jsme dostali ještě podrobnější zprávy o plnění vládního prohlášení v určitém resortu. Přesto se na hlavu vlády sneslo mnoho kritiky (i v souvislosti s nedosta-

podrobností předkládaných zpráv). Ministři se hájili různě. Velmi dobře na mě zapůsobilo vystoupení ministra vnitra Tomáše Sokola, který (přestože je ve svém resortu velmi krátkou dobu) působil fundovaně a zároveň měl představy, jak problémy řešit. K plnění scénáře ekonomické reformy hovořil ministr hospodářství Karel Dyba, který vysvětloval a omlouval některé nedostatky reformních kroků. Naopak velmi špatně na mě zapůsobila vystoupení ministra zemědělství Bohumila Kubáta a ministra kultury Milana Udeho, kteří sice vědí, jaké problémy ve svém resortu mají, ale podle mě nevědí, jak je řešit. Celkově rozprava k tomuto bodu vyzněla značně rozpačitě (i vinou poslanců, kteří zde často mluvili o naprosto podružných problémech). Tento týden budeme ještě projednávat návrh usnesení k problematice zemského zřízení. Zdá se, že zde většina našich poslanců podporuje spolkové nebo federativní zřízení celé CSFR. Otázka zemského zřízení uvnitř České republiky není příliš vyjasněna - asi samosprávná varianta bez zákonodárné moci. Ale definitivní vyjasnění linie strany v této věci by mělo padnout až na zasedání republikového výboru v druhé polovině února.

KOMENTÁŘE

NAŠICH POSLANCŮ, ŠÉFI, PŘEDSEDŮ, TAJEMNÍKŮ, DOBRĚ INFORMOVANÝCH ZDROJŮ, VYSOKÝCH VLÁDNÍCH ÚŘEDNÍKŮ A JINÝCH ODPOVĚDNÝCH ČINITELŮ

Co soudíte o tom, že se ČSL připojila k prohlášení sedmi politických stran odmítajícímu lustrace?

Ponechám-li stranou takové aspekty věci, jako že

- některé podepsané instituce nebudí dvakrát moji důvěru,
- tato názorová koalice svědčí spíš o příbuznosti osob než o programové blízkosti,
- argumenty o ne-trestnosti spolupráce se Státní bezpečností neobstojí (celá řada požadavků, které se kladou na politiky, totiž s trestním zákonem nesouvisí),
- tato spolupráce nebyla a není záležitostí osobní, tím méně soukromou,
- zůstává pro mne z celého prohlášení jediná podstatná otázka: zda provádění lustrací a event. zveřejnění jejich výsledku neohrozí výstavbu právního státu.

To, co se stalo v Československu ve dnech volebního moratoria, skutečně podobnou obavu vyvolává, zejména svou základní motivací: zákon byl tehdy totiž porušen ve jménu MRAVNOSITI. - Dosud vševládnoucí stát prostřednictvím svého dosud monopolního masmedia uplatnil právo na morální soud nad člověkem; a jen starší generace si ještě stačila uvědomit, že tu byla znovu uplatněna rétorika procesů padesátých let, jejichž nejsilnějším argumentem přece nebyl zákon, ale odvolání na mravní citění prostého člověka.

Otázka tedy zní: Nechystá se zase něco podobného? Nepředstavují lustrace, resp. zveřejnění jejich výsledků, další krok od právního státu - tedy státu, který zákonem stanoví určité mravní MINIMUM platné pro každého - k diktatuře MAXIMALISTICKÝCH požadavků, jež se budou uplatňovat jen vůči nepohodlným osobám, jak se komu hodí?

Ano, sdílím tuto obavu. A odpověděla bych si na ni asi takto: ať se chystá, co se chystá, záleží na nás, aby se lustrace staly skutečnou národní očišťovnou a ne svévolným vyřizováním národní očišťovny. Musíme trvat na tom, aby výsledky lustrací

nebyly jakousi rezervou, z níž se vytažují argumenty proti nepohodlným osobám. Seznam spolupracovníků je třeba zveřejnit, a máme-li nedůvěru k osobě předsedy komise 17. listopadu, ev. k dalším osobám, musíme trvat na kontrole jejich počínání. - Musíme trvat na tom, aby se jasně definovalo, pro které funkce je spolupráce s StB diskvalifikující a pro které nikoli. Podle mého názoru je pro tyto funkce diskvalifikující členství v KSC. A máme-li pocit, že ty "největší ryby", tj. přímí spolupracovníci KGB, zůstali stranou, vyslovme jej nahlas. Požadujeme, aby i oni byli nuceni složit účet ze svých činů.

A proč se k prohlášení přidala ČSL? - Byla jsem několik měsíců (od února 1989 do prosince téhož roku) její členkou, takže si mohu odpovédět: právě proto.

M. Frellová, místopředsedkyně KDS.

Může Československo připustit přesun vojáků sovětské armády z Německa přes svoje území?

Na území bývalé NDR je umístěno 370 000 vojáků Sovětské armády spolu s 200 000 jejich rodinných příslušníků a 150 000 příslušníků obsluhy vojenské techniky. Té je několik milionů tun od obrněných vozidel až po jaderné hlavice. Odborníci určí, že k jejich přesunu bude třeba 11 000 vojenských esalonů a 3 000 silničních konvojů po 250 až 350 nákladních vozidlech. V průběhu letošního roku má být přesunuto 100 000 vojáků, 1 000 tanků a obrněných vozidel, 100 bojových letounů a vrtulníků. Celkem má při tomto tempu trvat přesun Sovětské armády z bývalé NDR do SSSR až do roku 1994.

U nás bylo před zahájením odsunu "dočasně umístěno" 73 500 vojáků Sovětské armády, k začátku února jich zbývalo ještě něco přes 10 000.

Je otázka, jak to bude s vojenskou technikou, ale sotva se budou sovětsí vojáci přesouvat bez ní. Konečně, kdo a jak by ji za nimi posílal. Pak jde o jejich osobní zbraně a lehké zbraně tzv. pěchotní. Sovětsí maršálové dnes prý trpce

vycházejí Eduardovi Ševarnadze, že příliš ochotně vyklidil naše území. Vzpomeňme si, jak Sověti litovali, že v roce 1945 či 1946 příliš rychle od nás odešli a jak úsilovně se snažili dostat k nám své jednotky. Neochota A. Novotného vyhovět tomuto jejich naléhání byla prý příčinou, proč ho Sověti v lednu 1968 "nepodrželi".

Přesun sovětských vojáků přes naše území by mohl být hravě využit na různé vměšování do našich záležitostí. Sověti či lépe řečeno Rusové jsou mistři ve vytváření nenápadných tlaků či incidentů, jejichž "obětí" by byli vojáci Sovětské armády. Nezapomeňme na průpovědku: Sovětská vlast je všude tam, kam vstoupila noha vojáka Rudé armády. Když to vše dáme do souvislosti s přituhujícím ovzduším v Kremlu a pravděpodobnou politickou nestabilitou u nás, která bude vyvolána zejména ekonomickou krizí, pak nám jasně vyjde, že uvažovaný přesun by byl zcela neúnosným rizikem. Sovětská armáda je činitel, který natolik dominuje veškeré sovětské společnosti, že je schopna zcela samostatného rozhodování a jednání. Její vliv na sovětskou politiku je větší, nežli si představujeme. Naše území ve vojenskopolitických koncepcích SSSR z hlediska útoku i obrany neztratilo svůj význam "sametovou revolucí".

Nezapomeňme, jaký význam měla přítomnost sovětské armády při volbách v roce 1946 u nás, jak ovlivňovala vnitropolitický vývoj v Maďarsku, Polsku i v NDR. Za rok - ne-li dříve - máme nové parlamentní volby a nemysleme si, že by přítomnost sovětských vojáků, třebas i ve stavu tranzitu, neměla na jejich průběh vliv. Ani vědět nechci, kolik a kdo všechno by se za určité situace mohl projevit jako "zdravá síla". Zvažme i to, komu by stav ohrožení, který by tranzit vyvolal, mohl prospět v předvolební agitaci postavené na potřebě jakési smelené jediné obrany schopné a vševedoucí síly. "Kdo, když ne my?..." A vůbec, i z hlediska veřejného pořádku třeba mít na paměti i to, že jednotky z býv. NDR jsou značně demoralizované. Jakpak by asi obohatil náš černý trh se zbraněmi jejich přesun a kolik by mohlo být incidentů s civilním obyvatelstvem vyvolaných hladem fyzickým či sexuálním nebo depresí z návratu.

Ani sebevětší suma zaplacená v markách, by nevyrovňovala nízkou, o jaké jde. Je otázka, zda by vůbec pokryla náklady, které by s tranzitem byly spojené.

Nikdy a za žádnou cenu, je má odpověď. JUDr. Jan Molík, člen RZV

Návrh zemského uspořádání ve straně (varianta dvoukomorového RZV)

Tato varianta předpokládá zachování RZV v té podobě, v jaké je s tím, že ti jeho členové, kteří jsou z Čech, budou tvořit Český zemský výbor a ti, kteří jsou z Moravy, budou tvořit Moravský zemský výbor. Tato varianta má dvě možné podvarianty:

- a) členy zemských výborů jsou všichni členové RZV (včetně předsedy a šesti místopředsedů)
- b) členy zemských výborů jsou jen ti členové RZV, kteří nejsou členy výkonného výboru

Výhody tohoto řešení

- a) Zemské výbory mohou začít pracovat okamžitě a mohou být ustaveny ještě před změnou zemského zřízení.
- b) Tato varianta může pružně reagovat na jakékoli možné změny ve státním uspořádání
- c) Tato varianta je levná. (Dva zemské sjezdy by stály víc než čtvrt miliónu korun, což by byla pro nás svým způsobem katastrofa.)
- d) To, že tyto výbory budou společně tvořit výbor jeden, zamezí případným třecím plochám mezi nimi a eliminuje možnost rozpadu naší strany na strany dvě.

Diskutabilní zůstává vytvoření zemských sekretariátů. V tuto chvíli by byla existence tří sekretariátů neúčelná. Je však zřejmé, že státní struktura musí odpovídat i struktura stranická. Čím více pravomocí bude přesunuto na jednotlivé země, tím více jich musíme přesunout na jednotlivé zemské výbory. Tomu potom musí odpovídat velikost a pravomocí jejich sekretariátů.

Také si uvědomujeme, jaké problémy nám způsobuje absence okresních organizací, ale na druhou stranu je zřejmé, že okresní uspořádání ve straně není definitivní, a proto by bylo velmi neekonomické měnit strukturu strany dvakrát během jednoho roku.

ANKETA ... o budoucím uspořádání strany

Co soudíte o zemském zřízení uvnitř naší strany?

1) Myslím si, že v současné době je naše strana tak rozpolcená, že by to prospělo, aby si Morava dělala své, protože Čechy mají sami dost práce, nemluvě o tom že Morava to chce a jakýkoli tlak z Čech to nevyřeší. Rada lidí na Moravě je z pragocentristu přímo vyděšená, tak bych jim to povolil. Ideální by to samozřejmě bylo s třemi zřízeními: v Čechách, na Moravě a na Slovensku. S tím, že bychom měli společného předsedu, voleného třeba na dva - tři roky. S postupem Moraváků tedy souhlasím a myslím si, že to bude neodmítnutelně nutné i pro dobro

Jiří Miška, Praha

2) Myslím si, že je to v podstatě nutná věc vzhledem k tomu, že ostatní strany se k tomu také přiklání.

Jan Gottwald, Olomouc

3) Podporuji zemské zřízení jako takové. Takže předpokládám, že i ve straně by to bylo dobré.

Bohuslav Stašek, České Budějovice

4) Já jsem o tom nepřemýšlel. Nemyslím, že by to v dnešní době bylo zvlášť důležité. Samozřejmě ty tendence na Moravě jsou, ale mohlo by to podle mě zůstat bez toho, pokud to nebude nějak nutný.

Jan Rubáček, Hradec Králové

5) Ve stanovách o zemském zřízení nic nestojí. Podle stanov se strana organizuje podle oblastí, které vznikají spontánně, tak jak se to hodí místním organizacím. To znamená, že by o zemské organizaci musel rozhodnout sjezd. Možná, že by to bylo účelné opatření, obzvlášť pokud by bylo zemské zřízení zavedeno také ve státní správě. Ovšem pokud se jedná o tu schůzku na Moravě - lidé, kteří se tam sešli, nereprezentují zdaleka všechny moravské organizace a těžko mohou něco za ně rozhodovat.

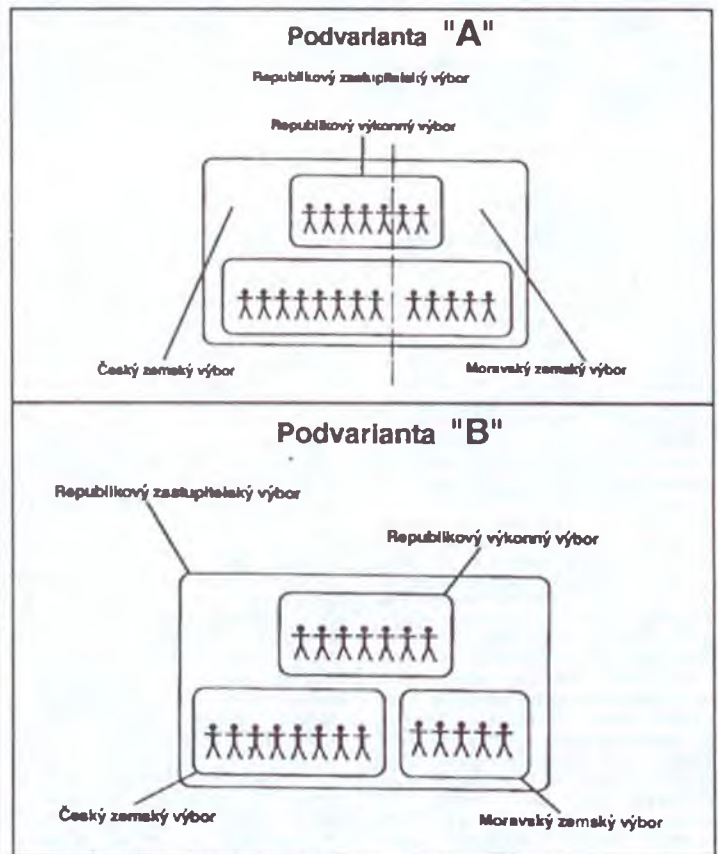
Dominik Frei, Praha

Lustrace tříbí postoje

Tématem dne jsou lustrace. Naše strana se za ně plně staví, neboť to považujeme za jedinou možnost co nejlépe se vypořádat s bonzáckým dědictvím starého režimu a potencionálními choutkami k vydírání zapletených lidí nepřáteli demokracie. Chceme to provést formou slušnou, ale důraznou, protože jsme se přesvědčili, že jisté typy na klidnou výzvu, natožpak na jemné naznačení nemají dostatečně vyvinutý cit. Pokud však ten, kdo se zapletl, hodlá dále setrvat v parlamentu nebo na jiném postu a neexistuje účinný mechanismus, jak ho odvolat, prosím, může být. Má hroší kůži, ale pro nás je důležité, že to víme a v dalších volbách se podle toho

můžeme zařadit. Není to žádný hon na čarodějnice, jak se nám snaží někteří namalovat, ale o navození maximálně spravedlivého stavu, jaký jsme s momentálními schopnostmi a podklady schopni zajistit. Nepřekvapuje mě, že se z levicové strany ozývají hlasy, že nastane davová psychóza a odhalení lidé budou masově atakováni a vyvrženi ze života, že ti, co stejně tiše s režimem celá léta kolaborovali i když ne zrovna s StB, teď ty odhalené nepustí málem ani do tramvaje. Lidé jsou opravdu někdy mstiví a zlí, ale to nelze považovat za normu.

Velmi nemile mě však překvapilo, že k podobným argumentům se

Pražská schůzka k zemskému uspořádání

V neděli 10. února se v Praze konala konzultační setkání zástupců českých oblastí a jejich hostů k problematice budoucího státoprávního a stranického uspořádání. Bylo to jednání nepříliš oficiální, protože někteří zástupci (z oblasti Vysočiny, z oblasti Prahy a Středočeského kraje) neměli mandát k jakémukoli závaznému rozhodování. Na žádost předsedy KDS Václava Bendy se účastníci vyjádřili k představě o budoucím státoprávním uspořádání Československa a přiklonili se k variantě spolkového uspořádání s případným zvláštním postavením Slovenska v podobě postavení Bavorska v Německu. Z této schůzky vzešly též dva návrhy zemského uspořádání strany. První návrh počítá

s rozdělením republikového zastupitelského výboru na dvě komory - českou a moravskoslezskou - které by zasedaly společně jako RZV a odděleně jako nejvyšší zemské orgány. Druhý návrh počítá s vytvořením samostatných zemských výborů, které by zastřešovala pouze koordinační rada. Při hlasování se pro první návrh vyslovili zástupci oblasti východočeské, jihočeské a oblasti Vysočiny, pro druhý návrh se vyslovili zástupci oblasti Prahy a středních Čech, Mostecká, Liberecká a západních Čech. Oba návrhy bylo doporučeno dále zpracovat a navrhnout je rozšířenému zasedání RZV jako iniciativní, přičemž první návrh je případně prioritní.

- ot -

přihlásila i ČSL a spolu s HSD-SMS se postavila do čela prohlášení dalších šesti ne příliš významných stran. Vždyť přece kdo jiný než křesťansky orientovaná strana by měla ukazovat těm ostatním, jak se k takovým lidem chovat? Měla by jasně prohlásit, že se distancuje od jakýchkoliv projevů vulgární nenávisti a slovních či dokonce fyzických výpadů proti demaskovaným konfidencím. Místo aby se postavila do čela morální obrody národa, o které tak ráda a často mluví, raději nechá běžet neodhalené agenty a riskovat i to, že mohou být i v jejich řadách, než aby připustila možnost, že se někdo na někoho křivě podívá. Ostatně se vůbec stává v poslední

době typickým jevem, že někde zastírá své pravé úmysly a pohnutky pro to či ono tím, že začne rozestírá ty nejkatastrofističtější scénáře. I když si o lidech nedělám moc velké iluze, myslím si, že už dávno pochopili, že vylévat si svou případnou frustraci na jednotlivci nemá vůbec žádný smysl a kromě toho by riskoval i trestní postih. Lustracím jde jen o rozkrytí struktur a ne o vyhlašování nějaké skupiny lidí za permanentní zločince a tudíž se na ně v jiných ohledech vztahuje ochrana jako na kteréhokoliv jiného občana. Jen v politice to budou mít horší. A o to nám snad jde, ne?

Jiří Malůšek

Stanovisko MUDr. Jiřího Bužgy

k článku pana Ondřeje Turka ve Zpravodaji KDS číslo 4, ročník 1. "Pozadí olomoucké schůzky"

(dokončení z 1. strany)

spolky a společnosti vedené zakomplexovanými ješitými autokratickými a podobnými čistě náhodnými. "Toto není náš případ." (Barták). (= parafráze známé knížky od pana Bartáka: Toto je můj případ)

3) Slo nám a jde nám o zemské zřízení v KDS. Slo nám a jde nám o dobré fungování strany, nabírání členů, zpracování nové a dynamické organizační struktury, vypracování aktuálního politického programu a úplné zpřehlednění celé strany v obou směrech. Jde nám dále o takové informační systémy, kdy se členská základna neocitá ve zmatku a doslova v pocitech zoufalství... Jde nám např. také o formování a formulování našeho vztahu k ČSL nebo Republikánské straně, kdy situace zdaleka není tak jednoznačná, jak se jeví např. na tiskové konferenci. Myslím a to už zabíhám, že skutečně je taková situace v naší zemi, že je třeba hledat a nalazet spojení. K tomu je ovšem zapotřebí malice: nehledat zásadní rozdíly, ale to, co nás s předpokládaným partnerem spojuje, v čem je nám blízký, nebo v čem jsme s ním identičtí. Politická linie každé politické strany bývá vždy doménou jejího předsedy nebo užšího vedení. Je třeba ovšem říci, že moudrý předseda strany a moudré vedení musí vidět přes práh svého domu a přes plot svého dvorku. Politickou linii musí ovšem také dělat jen se souhlasnou podporou vlastní členské základny. Jinak bychom došli k těžko zvládnutelnému schizmatu a rozpadu strany. Když jsem ještě pracoval na reformě zdravotnictví pro MZD,razil jsem vždy a tvrději princip zpětné vazby mezi MZD a tzv. 1. linií. Princip zpětné vazby musí být základním demokratickým principem i naší strany.

4) Chceme-li být opravdu moudří a prozíraví, neheďme "někde za bukem" ležícího odstřelovače tzv. opozice. Pro mě je Dr. Vácha (nikoliv Ing. Vácha, toho neznám...), Ing. Cuhra, Ing. Studnička nebo pan Brandejs stejně tak dobrým přítelem a bratrem v Kristu, jako pan Pleva, Ing. Tyl, Dr. Krátký a další, abych někoho neurazil. Nedávajme nálepky a neznámkuje. Nechtějme být, aspoň někteří, arbitry

"nad věci". Vždy si připomeňme Kristova slova "Kdo jsi bez viny, hod' kamenem!". Vždy bychom se museli ptát, kdo je v opozici vůči komu a čemu. Kde je většina a kde je menšina. Neztotožňujme stranu s osobami a osoby se stranou. To dělali komunisté a víme, jak dopadli...

5) Pan Ondřej Turek se ptá, kdo selhal. A celkem logicky dodává, že pan Tomáš Svoboda. Myslím si, že nemá pravdu. Pan Tomáš Svoboda nesehal. Nebylo ani jeho povinností a ani povinností organizátorů olomouckého setkání se navzájem informovat. Slo o setkání v podstatě "občanské iniciativy", i když členů strany. Slo v podstatě o konzultace těch, co měli nápady, invenci, chuť něco udělat, pomoci, posloužit dobré věci. Teprve, vzšlo-li by z této schůzky něco kloudného, mínili organizátoři seznámit s tím ostatní. Nevidím na tomto postupu vůbec nic špatného a neslušného. Byly tam celebrity jako pánové poslanci Dr. Procházka a Dr. Michálek. Byli tam i centrální funkcionáři v podobě dvou místopředsedů, byli tam i předsedové oblastí, byly tam i tzv. soukromé osoby. Nemohu říci, že by se tam kdokoliv sešel "schválně" za nějakým konspirojícím účelem. Naopak, shromáždění nakonec ovládla radost, přátelská atmosféra, pocit uvolnění. Na žádném sjezdu, republikovém nebo výkonném výboru, jsem se necítil tak svobodný a uvolněný, jako v Olomouci. Myslím, že tento pocit sdíleli i ostatní účastníci setkání. Nebo si myslíte, že někdo za špatnou věc jede vlastním autem přes půl republiky třeba až z Mostu...?! Ale několika slovy se musím vrátit k Tomáši Svobodovi a chtěl bych, aby má slova bral jako slova mřená upřímná a otevřená. Tomáš Svoboda je stále ien zastupujícím ústředním tajemníkem. Pokud je mně známo, na předposledním republikovém výboru se jeho jmenování neprovedlo, neboť byl v zahraničí v Indii. Na posledním republikovém výboru se tato otázka již neprojednávala. Ale toto vše by asi nebylo v případě bezchybného výkonu funkce podstatné... A těch chybiček a chyb a nedodělků se přece jen projednávalo dost a dost. A neví - li ústřední tajemník o Olomouci, je to na druhé straně

přece jen symptom něčeho: totiž přinejmenším toho, že Tomáš Svoboda nepatřil do té iniciativní skupiny prostě proto, že mu právě ty věci, které jsem před chvílí řekl, chyběly. A měl tam být: pokud obhajuje post ústředního tajemníka, kdo jiný by měl být iniciátorem a svolavatelem takové schůzky? Kdo jiný by měl mít kloudné nápady, kdo jiný by měl být "v obraze"? Ježdění a telefonáty ex post jsou jen důkazem, že Tomáš Svobodovi začal ujíždět vlak a že v poslední chvíli naskakuje do posledního vagonu... To není dobrá výchozí pozice. Na tomto příkladě pak chci právě ukázat, jak je důležitá teorie i praxe zpětné vazby. Je to nejen test osobní oblíbenosti, je to i test vlastní schopnosti a viny v sebe sama. Myslím, že se vždy vymstí podceňovat názory "tam dole". Je to příliš vážné! Jsme parlamentní politická strana, s určitým kreditem, dnes již se zavazující minulostí, v níž nechýbí ani lidské oběti myšlenky křesťanské demokracie... Není to dostatečný mravní imperativ? Nebo si máme myslet, že tedy Tomáš Svoboda na svou funkci nestačí? Nechávám tuto otázku otevřenou...

6) Myslím, že olomoucké setkání "nesehalo". Nemělo v čem selhat. Přinejmenším poukázalo na žhavost a neodkladnost problémů. Na skutečnou a ne jen fiktivní iniciativu. Je nám líto, že naši brněňští přátelé pojmají "Olomouc" jednostranně a jakoby v pohledu křivého zrcadla... Pokud se týče "Vysočiny": skutečně patří regionálně do Cech, ověřili jsme si to na politické mapě z 1. republiky - Polná je na území bývalého Království českého...

7) A ještě mně dovolte pár slova k účasti mé maličkosti. Panu Ondřeji Turkovi ušla jedna věc. Iniciativní skupina vytvořila Přípravný výbor! Tento výbor samozřejmě n e n í a n i n e m ů ž e být paralelní strukturou k jakémukoliv orgánu KDS. Mám za to, že tato myšlenka, jež pana Turka napadla, je zcela cestná a ve své podstatě absurdní. Mám za to, že ustavení Přípravného výboru je naopak plně v souladu se zásadami demokracie: totiž se svobodnou iniciativou a používáním vlastní hlavy ve prospěch společné věci. Chce pan Turek snad říci, že naše počinání v Olomouci poškodilo KDS? Mělo snad za úkol jí zničit či rozvrátit? Mělo revidovat sjezd KDS? Svrhnout z piedestalu pana předsedu Dr. Bendu? Nic takového zde samozřejmě nebylo. Chce nám tedy někdo takové myšlenky podsu-

nout a celou věc zdiskreditovat jen proto, že to nenapadlo někoho jiného?! Proti tomu se za svou osobu co nejostřeji ohražuji a myslím, že ostatní mí přátelé učiní totéž.

Pokud jsem byl pak Přípravným výborem pověřen zastupováním jeho zájmů navenek, tedy např. k moravským iniciativám, hnutím nebo politickým stranám, je to v pořádku: nezastupuji totiž opravdu v takovém případě KDS, ale Přípravný výbor... To, že jsem současně místopředsedou KDS, nic na věci nemění... Myslím, že pan předseda byl informován jasně a dostatečně, pokud vím, tak v pondělí po "Olomouci" v parlamentu i panem Dr. Michálkem. A to zevrubně a obšírně. Myslím, že není pochyb, že účastníci olomouckého setkání měli jediný obecný cíl: prospět své politické straně. A to bez výjimky. Pořád se totiž nemohu ubránit pocitu, že zde je ve hře něco úplně jiného: totiž malost, uražená ješitnost a závist. Budu rád, sejme-li někdo tento pocit z mé mysli...

8) Poslední odstavec z článku pana Turka je víc jak diskutabilní. Příliš mnoho nadnesených slov. Nejsme totiž nijak "zvláštní" a výlučná strana. Nevyhýbají se nám vůbec všechny necnosti, které vidíme kolem sebe v pestrém spektru politického života. Jsme jen příliš malí na velké skandály a to, že nemáme tisk, zabraňuje nejen v informovanosti navenek i dovnitř strany, ale zabraňuje i smysluplným i ostrým polemikám na našich stránkách. Tim se netříbí naše mysl, věci nejdou kupředu demokratickou a otevřenou diskusí, ale direktivou a samospasitelnými rozhodnutími bez reálné a informující zpětné vazby. Nechci tím říci, že naše strana je nějak "neřestná", ale není také úplně svatá. Má své chyby a úskali a všichni o nich víme. Je čistá myšlenkou a převahou čistých lidí, to ano. A proto nemyslím, že by olomoucké setkání jakkoliv zpochybnilo základní demokratické principy. Na konci podobných úvah bývají oslovující výzvy. Mám také jednu, která se vždy osvědčuje: poodstupme od sebe a podívejme se na sebe z jiného úhlu pohledu. Bez zášti a bez podezření. A "křiváctví" jedněch vůči druhým. Bez nafoukanosti a nadřazenosti. Prostě jako lidé. Křesťané. Přejí tolik nám všem, abychom to zvládli!

Kopřivnice A. D. 8. 2. 1991
MUDr. Jiří Bužga, místopředseda
KDS

Pane doktore Bužgo,

Vaše stanovisko k článku p. Turka mě sice tak nepobavilo, ale přesto na něj chci reagovat, protože se v něm více než z jedné pětiny zabýváte mou osobou. Podsoáváte mi "chyby, chybičky, nedostatky a ujíždějící vlaky". Dobře, o tom všem můžeme diskutovat, tomu se rozhodně nebráním a naopak vítám každý nápad, jak mou práci zlepšit. Když mi například p. Tichý vytýkal, že neděláme tiskové konference,

uznal jsem tento nedostatek a neprodleně zjednal nápravu. Vy však konkrétní nejste. Nastolujete otázku, jestli na svou práci stačím, ale při tom nejste schopni napsat, co dělám špatně a co nedělám, ačkoliv bych to měl dělat. Proto Vás prosím, jestli o nějakých chybách víte, napište mi je.

Tomáš Svoboda,
ústřední tajemník KDS

OBJEDNÁVKA ZPRAVODAJE KDS

MO

adresa (ulice, město, PSČ)

počet kusů

Předplatné do konce června činí 17 Kčs a do konce roku 43 Kčs